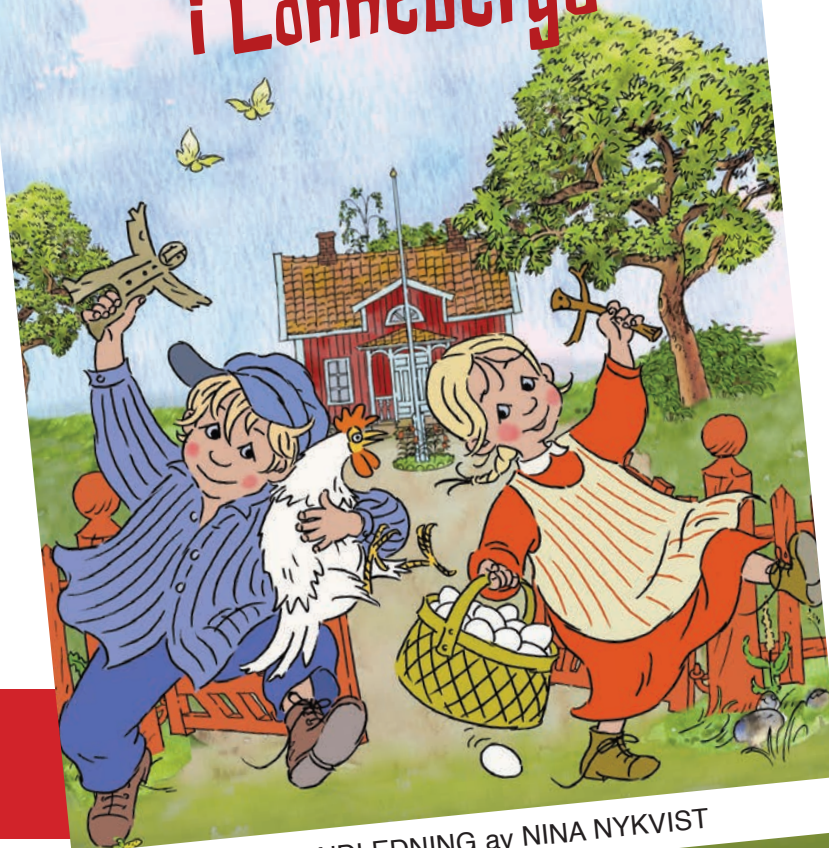

Emil & Ida i Lönneberga

FILMHANDLEDNING av NINA NYKVIST

TITEL	EMIL OCH IDA I LÖNNEBERGA
REGI	Per Åhlin
ÅR	2013
LÄNGD	60 min
LAND	Sverige
REK FRÅN ÅLDER	4 år
HANDLEDNING AV	Nina Nykvist

LITTERÄRA FÖRLAGOR

"EMILS HYSS NR. 325", "NÄR LILLA IDA SKULLE GÖRA HYSS"
OCH "EMIL MED PALT- SMETEN" AV ASTRID LINDGREN

EFTER ASTRID LINDGREN'S BERÄTTELSE OM EMIL I
LÖNNEBERGA, ILLUSTRERADE AV BJÖRN BERG,
DESIGNADE FÖR FILMEN AV PER ÅHLIN.

UTSKRIFTSVERSION HÄMTAD FRÅN
WWW.FILMCENTRUM.SE

BERÄTTELSEN

Emil och Ida är två barn som växer upp i 1800-talets Småland, i Lönneberga, på gården Katthult. Storebror Emil är en vänlig och kreativ själ, vars intentioner ofta misstolkas och blir till hyss. De leder till att han allt som oftast måste stänga in sig i snickarboden för att komma undan sin koleriske fars ilska. Där sitter han och täljer en trägubbe för varje hyss, och har i filmens början tillverkat hela 324 stycken! Lillasyster Ida beundrar sin bror, och drömmer om att precis som han få sitta i snickarboden och tälja, eftersom hon inte riktigt inser att det är ett straff. Innan filmen är till ända kommer hon dock att få pröva på både hyssmakeri och täljande.

Berättelserna hör till några av våra mest älskade, och figuren Emil har blivit ett fenomen i många barns kulturvärld. Emil var den figur som Astrid Lindgren själv tyckte allra mest om, och hon har berättat att hennes egen pappa, som liten pojke, är förebilden.

Filmen innehåller flera olika berättelser, och kan med fördel visas uppdelade, då filmen upplevs som väl lång annars.

PRATA MED BARNEN EFTER FILMEN

Berätta om tiden och platsen; vi tar ju för givet att barn känner till Lönneberga och livet på landet förr, men dels blir jordbrukssamhället allt mer avlägset och främmande för många barn, dels har inte alla barn fått svensk barnkultur med modersmjölken. Vad känns annorlunda, vad känner vi igen?

ATT VIJLA VÄL MEN SÅ BLIR DET FEL

Emils (och Idas!) hyss börjar ju ofta med en bra idé som de tänker sig att alla ska bli glada för (råttan och flugorna fångas, inga sura ägg i pannkakssmeten etc.) men så blir det så fel. *Har ni varit med om att vilja göra något bra, men så blir alla arga?* Berätta! Emil har hittat ett sätt att trösta sig när han är arg och ledsen; han täljer trägubbar. Det fungerar så bra att Emil börjar trivas med att sitta i snickarboden. *Vad brukar du göra när du blir ledsen eller arg, som gör att det känns bättre?*

VUXNAS ILSKA SOM GÅR ÖVERSTYR

När man är liten är man väldigt beroende av att de vuxna är lugna och beskyddande. Men ibland blir det de vuxna som ÄR det farliga; Emil och Idas pappa Anton, t.ex. Fast han är snäll för det mesta kan han bli väldigt arg, så arg så att man tror att han skulle kunna slå Emil om han får tag i honom. Som tur är

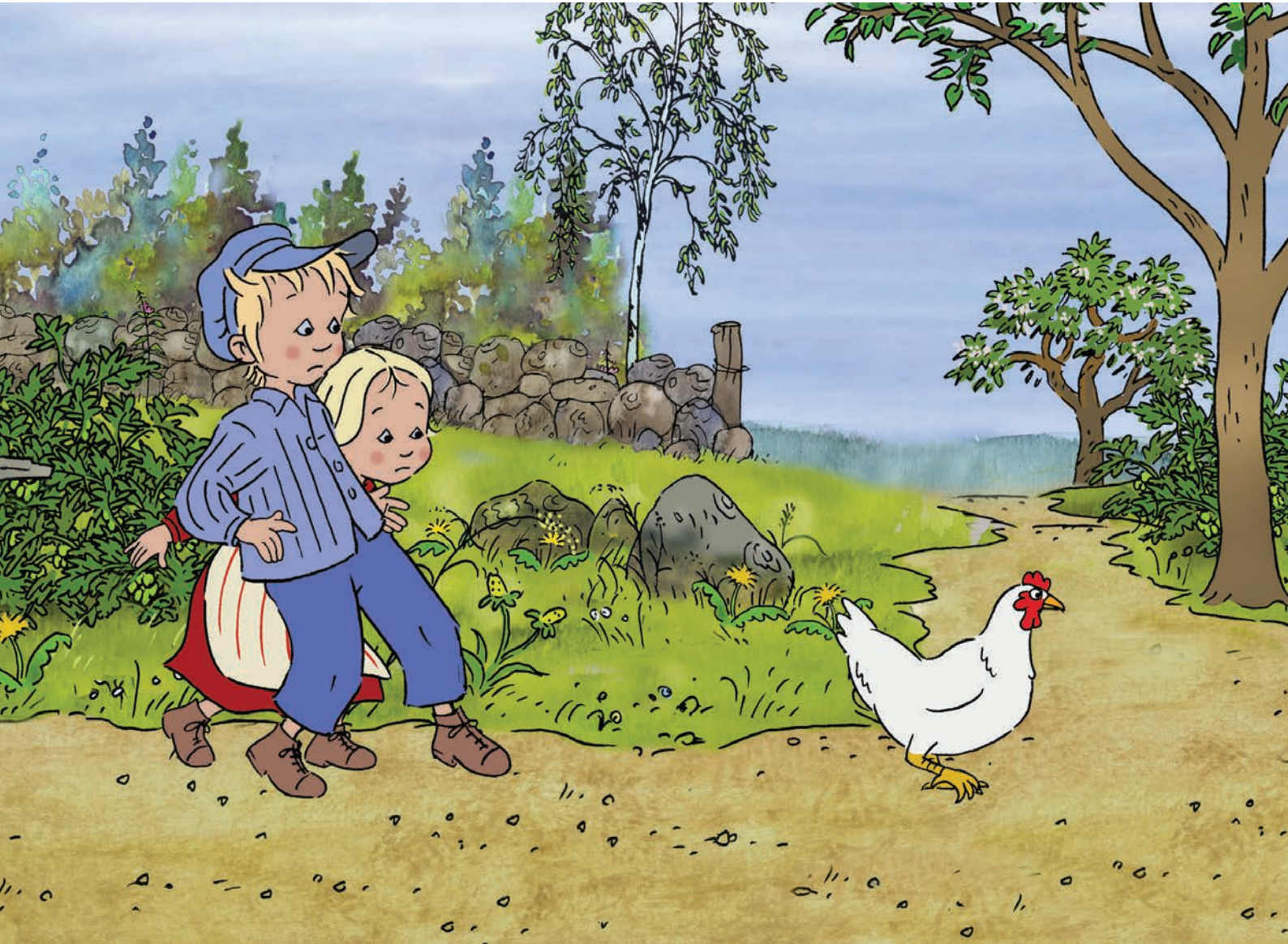
har Emil snickarboden att springa till, där han kan haspa dörren från insidan så att pappan inte kan få tag i honom. ”Öppna så jag får prata med dig” ropar pappan medan han rycker i dörren. Men om han bara ville prata skulle han ju kunna göra det. *Vill han komma in och slå Emil? Får man slå barn? Fick man göra det förr i tiden? Varför slår man? Blir barnen snällare av det?* Ibland förstår inte vuxna att de kan skrämma barn genom att vara stora, gräla högt, vara bestämda. De kanske inte menar något illa, men de skräms. *Har ni varit med om det någon gång?* Berätta för varandra när ni blev rädda för någon som är större som skrämdes.

DJUREN PÅ GÅRDEN

Förr när man tillverkade sin egen mat och sina kläder från grunden hade man ofta många djur på gården. *Vilka djur höll man på Lönneberga? Vilka djur var ovälkomna gäster? Vad får man från de olika djuren?* (Höns: kött, ägg, fjädrar. Kor: kött, mjölk, fil, smör, ost, läder. Hästar: kraft. Får: ull, skinn, mjölk, ost. Grisar: kött, blod, skinn. Katter: råttfångarhjälp. Hundar: vakt och jakt, etc.)

Hur är det att äta upp kycklingar man lekt med? Det var nog svårt också förr i tiden, man fäste sig vid sina djur. *Hur föder vi upp djur numera? Tänker vi på att det är djur vi äter när vi får hamburgare eller korv?* Vissa männ- iskor vill inte äta djur alls. Ni tänker säkert på olika sätt. Berätta för varandra!

BLOD!

Kan man äta blod?? Förr måste man ta vara på allt från djuren; det var så blodpudding och blodpalt uppfanns. Blodet smakar ganska sött och blir därför gott, tycker många, än idag. Men många människor i världen äter varken blod eller kött. När Emils pappa går i fållan stänker blodet runt hans stortå. *Har ni gjort er illa så blodet stänkt någon gång? Blev ni rädda? Slutade det att blöda?* Visst är det fantastiskt att kroppen kan läka sig själv! Nästan som trolleri!

TIGGARE

Sverige har varit ett väldigt fattigt land, för inte alltför länge sedan. De som inte hade gård eller kunde arbeta åt någon annan fick "gå med tiggarskålen" från hus till hus och hoppas att människorna var snälla och gav dem mat, kläder och någonstans att sova. *Behöver vi gå med tiggarskålen idag? Finns det andra länder där man har det svårt precis som vi hade det förr? Vad kan vi göra för att hjälpa? Kanske vi har tiggare från andra länder i vår närhet? Hur kan vi hjälpa dem?* (Det är viktigt att barnen inte får hela världens fattigdom på sitt samvete, men alla kan ju göra något – bara att hälsa vänligt på den som har det svårt, kan vara mycket värt.)

ORDJAKT

Filmens figurer pratar småländska (fjäset=ansiktet, illbatting= busunge, etc.) I olika delar av Sverige pratar man svenska på olika sätt. *Känner ni till några andra svenska dialekter? Kanske ni kan några ord som inte används annat än t.ex. på Gotland eller i Skåne?* Lär varandra nya ord! Flera ord i filmen känns också annorlunda för att vi inte använder dem så ofta numera (socknen, paltmet, tiggarskåla etc.) Gå på ordjakt: Se filmen en gång till och leta ord ni inte kan! Stoppa filmen när det kommer ett sådant, och hjälps åt att hitta betydelsen till de främmande orden!

FINGERLEKAR

Emil och Ida lekte "Sicken blås" så det stod härliga till. Pekfingret är själva leksaken! *Vilka andra leksaker har Emil och Ida? Vad kan man leka med om man inte kan köpa leksaker? Kan ni flera fingerlekar?* Lär varandra! Låna böcker om fingerlekar på biblioteket och lär er ännu fler! Fingrarna är bra leksaker, för de finns alltid till hands, och är alldeles gratis!